

**Inhämtning av uppgifter om elektronisk kommunikation vid
Polismyndigheten (region Bergslagen)**

1. SAMMANFATTNING

Polismyndigheten (region Bergslagen) har inhämtat uppgifter om elektronisk kommunikation i syfte att förebygga, förhindra eller upptäcka brottslig verksamhet innefattande *synnerligen grovt vapenbrott*.

Nämnden har tidigare uttalat att avsaknaden av vägledande förarbetsuttalanden och domstolspraxis medför att de brottsbekämpande myndigheterna måste iaktta stor återhållsamhet vid bedömningen av om den misstänkta brottsliga verksamheten innefattar ett *synnerligen grovt vapenbrott*.

Vad som framkommit vid granskningen av det aktuella beslutet ger inte nämnden anledning till annat än att återigen erinra om vikten av stor återhållsamhet vid bedömningar av nu aktuellt slag.

2. BAKGRUND

Säkerhets- och integritetsskyddsmyndigheten har granskat ett beslut om inhämtning av uppgifter om elektronisk kommunikation som fattades av Polismyndigheten (region Bergslagen) den 10 januari 2017. Beslutet fattades med stöd av lagen (2012:278) om inhämtning av uppgifter om elektronisk kommunikation i de brottsbekämpande myndigheternas underrättelseverksamhet (inhämtningslagen). I beslutet anges att inhämtningen avser brottslig verksamhet innefattande *synnerligen grovt vapenbrott*.

3. RÄTTSLIGA UTGÅNGSPUNKTER

I ett beslut om inhämtning av uppgifter om elektronisk kommunikation ska anges bl.a. vilken brottslig verksamhet beslutet avser (5 §). Detta innebär att det vid inhämtning som sker enligt 2 §, såsom i förevarande fall, ska anges vilket eller vilka brott som innefattas i den brottsliga verksamheten.¹ För att inhämtning enligt nyss nämnda bestämmelse ska få ske krävs vidare bl.a. att den brottsliga verksamheten ska innefatta brott för vilket inte är föreskrivet lindrigare straff än fängelse i två år (första punkten).

För grovt vapenbrott är föreskrivet fängelse i lägst ett år (9 kap. 1 a § första stycket vapenlagen [1996:67]). Den 1 september 2014 infördes en ny bestämmelse i vapenlagen om synnerligen grovt vapenbrott. För det brottet är föreskrivet fängelse i lägst tre år (andra stycket).

Vid bedömningen av om ett vapenbrott är *grovt* ska särskilt beaktas om

- vapnet har innehaft på bl.a. allmän plats,
- vapnet har varit av särskilt farlig beskaffenhet,
- innehavet, överlåtelsen eller utlåningen har avsett flera vapen, eller
- gärningen annars har varit av särskilt farlig art.

Vid bedömningen av om ett vapenbrott är *synnerligen grovt* ska särskilt beaktas om innehavet, överlåtelsen eller utlåningen har avsett ett stort antal vapen. Samtliga relevanta omständigheter ska dock tas med i bedömningen och det kan därför förekomma fall då det finns skäl att kvalificera ett vapenbrott som synnerligen grovt även om det avser ett mindre antal vapen.²

¹ Prop. 2011/12:55 s. 123.

² Prop. 2013/14:226 s. 42.

Förarbetena till bestämmelsen ger ingen närmare ledning om vad som ska anses vara ett stort antal vapen men avsikten är att bestämmelsen ska tillämpas för de grövsta gärningarna.³

4. UTREDNINGEN

Sedan nämnden tagit del av handlingarna i inhämtningsärendet har Polismyndigheten uppmanats att redogöra för vilka omständigheter som lagts till grund för bedömningen att den brottsliga verksamheten innefattat synnerligen grovt vapenbrott.

Polismyndigheten har i sitt remissvar anfört bl.a. följande.

Grunden för beslutet utgjordes av information om att ett större antal vapen skulle överlämnas på allmän plats till personer tillhörande en kriminell organisation. Det skulle röra sig om mer än tio vapen, inbegripet automatvapen som är vapen av särskilt farlig beskaffenhet. Genom överlämnandet skulle en uppkommen skuld regleras. Den aktuella organisationen ligger i konflikt med andra organisationer och i uppgörelser mellan dessa kommer skjutvapen ofta till användning. Överlåtelsen får mot den bakgrunden anses vara av särskilt farlig art.

5. NÄMNDENS BEDÖMNING

Nämnden har tidigare uttalat att avsaknaden av vägledande förarbetsuttalanden och rättspraxis när det gäller gränsdragningen mellan grovt och synnerligen grovt vapenbrott medför att de brottsbekämpande myndigheterna måste iakttäta stor återhållsamhet vid bedömningen av om den misstänkta brottsliga verksamheten innefattar ett synnerligen grovt vapenbrott.⁴

Mot bakgrund av den rättsosäkerhet som alltjämt råder på området kan det inte uteslutas att de omständigheter som Polismyndigheten har lagt till grund för det granskade beslutet skulle kunna anses innefatta synnerligen grovt vapenbrott. Vad som framkommit ger därför inte nämnden anledning till annat än att återigen erinra om vikten av stor återhållsamhet vid bedömningar av nu aktuellt slag.⁵

6. BESLUT

Med detta uttalande avslutas ärendet.

³ Prop. 2013/14:226 s. 36.

⁴ Se nämndens uttalande den 14 juni 2016 ”Inhämtning av uppgifter om elektronisk kommunikation vid Polismyndigheten (Nationella operativa avdelningen)” (dnr 163-2015 och 165-2015).

⁵ När det gäller de brottsbekämpande myndigheternas behörighet att hämta in uppgifter med stöd av inhämtningslagen, se nämndens beslut den 4 maj 2017 i ärendena dnr 30-2017 m.fl.

På Säkerhets- och integritetsskyddsmyndighets vägnar

Sigurd Heuman

I avgörandet har deltagit: Sigurd Heuman (ordförande), Barbro Thorblad, Cecilia Dalman Eek, Linnéa Darell, Berit Jóhannesson, Christina Linderholm, Ewa Samuelsson och Jonas Åkerlund (enhälligt).

Föredragande: Anna Backman

Expedition till:

Polismyndigheten, Rättsavdelningen, enheten för rättslig styrning och stöd
(dnr A144.951/2017)